

ROMÂNIA

CONSILIUL DE MONITORIZARE A IMPLEMENTĂRII CONVENȚIEI ONU PRIVIND DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

Autoritate autonomă sub control Parlamentar

Str. Nerva Traian nr. 3, sector 3, București; tel. +40 21 371 27 66; fax +40 21 371 27 58;
e-mail: secretariat@consiliuldemonitorizare.ro; web: www.consiliuldemonitorizare.ro

Nr. 1505/06.06.2023

APROB,
PREȘEDINTE

Dr. Emanuel Gabriel BOTNARIU

R A P O R T

privind vizita de monitorizare desfășurată la Centrul Rezidențial pentru Copii cu Dizabilități Neuropsihice, str. Branului, Târgu Mureș, județul Mureș.

Sumar :

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei de monitorizare inopinate desfășurată la Centrul Rezidențial pentru Copii cu Dizabilități Neuropsihice, str. Branului, Târgu Mureș, județul Mureș, efectuată în temeiul prevederilor art. 11 alin. (1) din Legea 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități este structurat în trei secțiuni, după cum urmează:

- I. Cadrul general și organizarea vizitei
- II. Constatările rezultate din vizita efectuată
- III. Recomandări

I. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Ordinul nr. 125/11.05.2023, președintele Consiliului de monitorizare a dispus efectuarea unei vizite de monitorizare inopinate în data de 17.05.2023 la **Centrul Rezidențial pentru Copii cu Dizabilități Neuropsihice, str. Branului, Târgu Mureș, județul Mureș**, denumită în continuare „centru”.

Din echipa de vizitare au făcut parte **Niță Gabriela**, inspector de monitorizare în cadrul Consiliului de monitorizare, în calitate de coordonator al echipei, **Torje Claudia**, **Udroiu Loredana** experți independenți, **reprezentanți ai societății civile**.

II. Constatările rezultate în urma vizitei de monitorizare.

1. Descrierea serviciului social

Centrul Rezidențial pentru Copii cu Dizabilități Neuropsihice, str. Branului, Târgu Mureș, județul Mureș, este o instituție publică fără personalitate juridică aflată în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș, destinată să furnizeze servicii sociale în sistem rezidențial copiilor cu dizabilități și are o capacitate totală de 15 locuri, dar la momentul vizitei erau prezenți 13 beneficiari (2 beneficiari sunt înscriși la liceul Tehnologic Special pentru Deficienți de Auz Cluj-Napoca, iar un beneficiar era fugit din centru, pentru acesta s-a făcut sesizare către unitatea de poliție). Acesta își desfășoară activitatea în baza licenței LF Seria LF 000380 emisă de ANPDCA, 05.12.2019 - 04.12.2024.

Centrul de ține procedurile de lucru și registrele prevăzute de Ordinul nr. 25 din 03 ianuarie 2019. Centrul vizitat își desfășoară activitatea într-o clădire formată din P+2, după cum urmează: 3 dormitoare și camere de socializare la fiecare nivel, câte o baie pe etaj, bucătărie la parter. În curte mai există o clădire în care se află birourile personalului și magaziile.

Structura de personal

Conform statului de funcții solicitat de echipa de vizitare, acesta cuprinde un număr de 27 de posturi după cum urmează:

Denumirea funcției	Nr. posturi în statul de funcții	Posturi vacante
Șef centru/Coordonator/Președinte	1/6	0
Medic	1/3	0
Asistente medicale calificate	1	0
Kinetoterapeut	1/3	0
Logoped	1/6	0
Psiholog	1/3	0
Psihopedagog	1/3	0
Asistent Social	1/6	0
Instructor de Educație	14	0
Administrator	1/5	0
Magaziner	1/3	0
Îngrijitor	1	0
Bucătar	2	0

Șeful de centru și echipa multidisciplinară își desfășoara activitatea și în alte centre din cadrul DGASPC Mureș.

2. Beneficiari

Centrul găzduiește un număr de 16 de beneficiari, dintre care 6 fete și 10 băieți, cu vârste cuprinse între 0 și 17 de ani. Toți beneficiarii dețin un certificat de încadrare în grad de handicap.

Vârsta beneficiarilor:

0-5 ani	6-10 ani	11-14 ani	15-17 ani	18-26 ani
1	1	7	7	0

Beneficiarii sunt persoane cu dizabilități încadrate în grad de handicap, după cum urmează:

Tipul de dizabilități:

Fizic	Somatic	Auditiv	Vizual	Mintal	Neuropsihic	Asociat	HIV/SIDA	Boli rare	Surdocecitate
-	-	-	-		-	16	-	-	-

Gradul de handicap:

Grav cu asistent personal	Grav	Accentuat	Mediu/ușor
	15	1	-

3. Respectarea drepturilor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități (denumită în continuare CDPD)

- a) **Accesibilitate, Mobilitate personală, Libertatea de expresie și opinie și accesul la informație (art. 9, 20, 21 din CDPD)**

Art. 9 Accesibilitatea

Echipa de monitorizare a identificat mai multe aspecte privind accesibilizarea clădirii. Pe clădire, în interiorul centrului, există sigla centrului cu denumirea acestuia, dar nu este vizibilă de pe carosabil. La intrarea în centru nu există rampă de acces pentru persoane cu dizabilități. Interiorul centrului, nu dispune de mână curentă, iar băile nu sunt adaptate persoanelor cu dizabilități, de asemenea sunt praguri înalte, fără rampe de trecere pentru beneficiarii utilizatori de fotoliu rulant.

Art. 20 Mobilitatea personală

Beneficiarilor utilizatori de fotolii rulante (7) le sunt asigurate mijloace asistive pentru deplasare, iar pentru transportul în comunitate este folosit un autoturism accesibilizat al DGASPC-ului Mureș.

Art. 21 Libertatea de expresie și opinie și accesul la informație

Centru are materiale informative cerute de către standardul de calitate precum carta și ghidul beneficiarului. Majoritatea beneficiarilor nu înțeleg drepturile pe care le au și modul în care le pot exercita (având nevoi foarte ridicate de sprijin pentru înțelegere și comunicare).

În fiecare cameră de zi (cameră de socializare) există un televizor la care copiii și adolescenții se uită la desene animate, filme, știri, muzică.

b) Recunoaștere egală în fața legii și Accesul la justiție (art. 12 și art. 13 CDPD)

Art. 12 Recunoaștere egală în fața legii

Pentru toți 16 beneficiari măsura de protecție a fost instituită de către instanța de judecată, pentru 8 beneficiarii s-a deschis procedura de adopție. Din documentele puse la dispoziția echipei de monitorizare și discuțiile cu personalul angajat al centrului a reieșit faptul că alocațiile copiilor sunt virate în conturi personalizate, conform art. 129 din Legea 272/2004. , iar banii de buzunar sunt gestionați de angajați pentru nevoile personale al ebeneficiari. În majoritatea cazurilor.

Art. 13 Accesul la justiție

Nu există pe rol dosare în cauze de natură penală sau civilă cu privire la beneficiari. Dacă este cazul se apelează la serviciile departamentului juridic din cadrul DGASPC Mureș.

Art. 10 Dreptul la viață

Decesele sunt notificate Consiliului de monitorizare, conform prevederilor art. 13 din Legea nr.8/2016. Până la momentul vizitei nu au fost înregistrate cazuri de deces.

- c) Libertatea și siguranța persoanei, Nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau de tratament crud, inuman ori degradant, Nimeni nu poate fi supus exploatării, violenței și abuzului, Protejarea integrității persoanei (art. 14, 15, 16, 17 din CDPD)

Art. 14 Libertatea și siguranța persoanei

Centrul nu este dotat cu sistem de monitorizare video a spațiilor comune interioare sau exterioare. Beneficiarii pot ieși din centru doar cu respectarea regulilor de ordine interioară. Ieșirile din centru se efectuează cu bilet de voie sau cu însoțitor. Din discuțiile cu personalul și prin observații, echipa de monitorizare a constatat că aceștia nu sunt conționați.

Art. 15 Nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau de tratament crud, inuman ori degradant

În urma vizitei de monitorizare nu au fost identificate elemente care ar putea indica faptul că beneficiarilor li se aplică pedepse, tratamente inumane sau degradante.

Situațiile de conflict sunt gestionate de către personalul aflat pe tură. În cazul în care acesta nu poate gestiona situația prin mediere, consiliere sau îndepărtarea agresorului, se contactează șeful centrului și serviciul de urgență 112, conform procedurii centrului.

Art. 16 Nimeni nu poate fi supus exploatării, violenței și abuzului

Echipa de monitorizare nu a identificat elemente care ar putea indica faptul că beneficiarii au fost exploatați sau au fost supuși unor acte de violență sau abuz.

S-a constatat existența unui registru de evidență pentru sesizări și reclamații, în care este consemnată fiecare deschidere a cutiei de sesizări, care se face conform procedurii de la nivelul centrului. Conform registrului de evidență nu sunt consemnate sesizări scrise. Luând în considerare că rezidenții au nevoi ridicate de sprijin pentru a înțelege și comunica, această măsură este îndeplinită formal, neconstituind o garanție efectivă pentru realizarea acestui drept.

Art. 17 Protejarea integrității persoanei

Pe parcursul vizitei de monitorizare nu au fost identificate aspecte care ar putea să pună în pericol viața și integritatea corporală a beneficiarilor.

- d) Libertatea de mișcare și cetățenia, viață independentă și integrare în comunitate, (art. 18, 19 din CDPD), abilitare și reabilitare, participarea la viața culturală, activități recreative, timp liber și sport (art.26, 30 din CCPD)

Art. 18 Libertatea de mișcare și cetățenia

La data vizitei de monitorizare toți beneficiarii aveau emise certificate de naștere și cărți de identitate.

Art. 19 Viață independentă și integrare în comunitate

Toți beneficiarii sunt instituționalizați de la o vârstă mică, unii au fost abandonați în maternitate din cauza diagnosticelor severe, grave și nu se cunosc familiile din care provin. În prezent, nu există demersuri la nivelul centrului care să vizeze transferul rezidenților în comunitate și asigurarea unei vieți independente.

Art. 26 Abilitare și reabilitare

Din analiza documentelor puse la dispoziția echipei de monitorizare și din discuțiile purtate cu personalul centrului a reieșit faptul că există un program zilnic de activități care include planificarea activităților de îngrijire personală, servirea mesei, administrarea tratamentului, igienizare, abilitare și reabilitare, frecventarea cursurilor

școlare (pentru beneficiari care sunt încadrați într-o formă de învățământ), îngrijire și asistență, activități de menținere/dezvoltare a deprinderilor de viață independentă.

Centrul are în echipa multidisciplinară psiholog, logoped, kinetoterapeut și psihopedagog care aplică programul de intervenție a fiecărui beneficiar. Centrul nu deține o sală de kinetoterapie sau gimnastică, acestea realizându-se în sala de socializare. Centrul deține un cabinet de psihologie, unde sunt realizate evaluări și consilieri psihologice.

La momentul vizitei, unii beneficiari erau angajați în activități de recuperare cu kinetoterapeutul.

Din analiza dosarelor, a reieșit că beneficiarii sunt evaluați periodic (6 luni).

Echipa de monitorizare a identificat fișe de evaluare psihologică a beneficiarilor, plan de consiliere, fișe de consiliere psihologică, psihopedagogică etc.

Art. 30 Participarea la viața culturală, activități recreative, timp liber și sport

Centrul are o curte interioară, generoasă, cu spații verzi, amenajată cu spații de recreere.

Din discuțiile purtate cu personalul centrului și beneficiarii a reieșit faptul că aceștia ies în curtea centrului unde sunt asistați și ajutați să efectueze diverse activități recreative. Din declarațiile personalului, beneficiarii au activități recreative și cu ajutorul voluntarilor, efectuează activități sportive, culturale și de petrecere a timpului liber, excursii, ieșiri în comunitate etc.

e) **Dreptul la viață personală, respectul pentru cămin și familie (art. 22, 23 din CDPD)**

Art. 22 Dreptul la viață personală

Beneficiarilor le este asigurată confidențialitatea datelor cu caracter personal, medical și de reabilitare, conform procedurii prevăzută deținute de centru și consultate de echipa de monitorizare privind confidențialitatea datelor cu caracter personal.

Art. 23 Respectul pentru cămin și familie

Dat fiind faptul că toți beneficiarii provin din sistem și nu se cunosc familiile, personalul centrului se străduiește să identifice rudele acestora.

f) **Educație (art. 24 CDPD)**

14 beneficiari urmează o formă de învățământ după cum urmează: (1)11 beneficiari sunt înscriși în învățământul special; (2)(2) beneficiari frecventează cursurile la zi în cadrul liceului tehnologic special; (1) beneficiar este înscris la școala profesională specială.

Din documentele dosarelor personale a reieșit faptul că beneficiarii nu au absențe nemotivate.

g) **Sănătate (art. 25 din CDPD)**

Serviciile de asistență și îngrijire pe care aceștia le primesc în cadrul centrului sunt conforme.

Toți beneficiarii dețin o fișă de evaluare medicală și o fișă de monitorizare a stării de sănătate a copilului. Centrul are un medic NPI (neuropsihiatrie infantilă) cu normă parțială (1/3). De asemenea, toți beneficiarii sunt înscriși la medicul de familie. Tratament neuropsihiatric este recomandat de către medicul NPI și este administrat de către personalul medical.

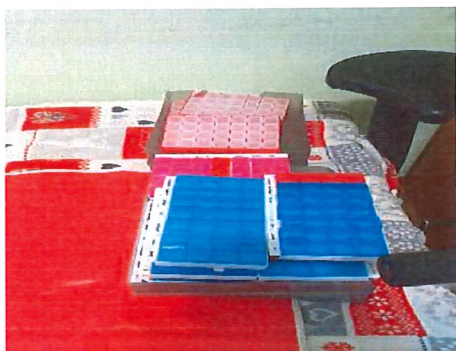
Pentru accesul beneficiarilor la servicii stomatologice, personalul centrului facilitează accesul beneficiarilor la medicul stomatolog prin programare, iar în cazul în care situația este mai complexă la Clinica de Chirurgie Maxilo-Facială din Târgu Mureș.

În cazul unei situații de urgență personalul medical al centrului anunță serviciul de urgență 112 și acordă primul ajutor până la sosirea ambulanței.

Centrul este dotat cu un aparat de urgență unde există un stoc de medicamente necesare pentru intervenția de urgență.

Beneficiarii au analizele medicale anuale obligatorii efectuate.

Centrul deține și aplică procedura privind ocrotirea sănătății copilului și fiecare beneficiar deține programul de intervenție pentru sănătatea beneficiarilor.

h) Munca și încadrarea în câmpul muncii (art.27 din CDPD)

În prezent, niciun rezident nu este încadrat în muncă, majoritatea fiind minori și cu nevoi de sprijin foarte ridicate.

i) Standarde de viață și protecție socială adecvate (art.28 din CDPD)

Spațiile comune sunt curate și igienizate. Dormitoarele beneficiarilor sunt aerisite, dotate cu dulapuri.

Mobilierul era în stare bună, hainele beneficiarilor erau frumos aranjate în dulapuri individuale, lenjeria curată, iar saltelele aveau mușama pentru protecție.

Beneficiarii centrului au îmbrăcăminte proprie, iar la momentul vizitei acestia erau îmbrăcați adecvat sezonului, genului și vârstei lor.

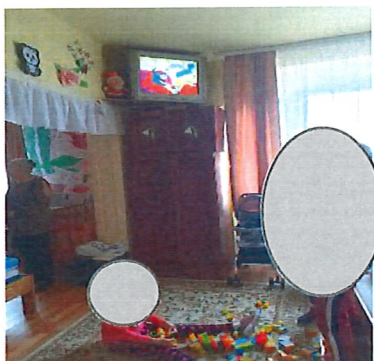
Centrul deține 6 dormitoare, iar în unele dormitoare, pereții sunt pictați cu personaje din desene animate pentru a fi cât mai primitoare. Este asigurat confortul termic și este asigurată lumina naturală.

Hrana este preparată în cadrul centrului, în bucătăria proprie. Centrul este dotat cu aparate frigorifice corespunzătoare pentru care există un grafic de monitorizarea temperaturii și deține spații de depozitare a alimentelor (unul mai mic în imediata apropiere a bucătăriei și unul mai mare la parter în clădirea anexă). În fiecare zi sunt prelevate probe din fiecare fel de mâncare și sunt păstrate pentru 48 de ore.

Meniurile sunt stabilite săptămânal de către șeful de centru, medic, bucătar, cu consultarea beneficiarilor și este afișat în sala de mese la loc vizibil. Conform spuselor medicului NPI din centru, meniul ține cont de principiile alimentare adecvate vârstei beneficiarilor, asigurarea necesarului caloric al beneficiarilor și a eventualelor regimuri dietetice prescrise de medic.

Centrul deține două grupuri sanitare, curate și igienizate, dar nu sunt adaptate pentru persoanele cu dizabilități.

Fiecare beneficiar deține obiecte de igienă personală. Beneficiarii care nu se pot îngriji singuri sunt ajutați de personal.

Centrul este racordat la sistemul de apă și canal al comunei. Încălzirea se face cu centrală pe gaz petrolier lichefiat, care asigură și apa caldă.

Art. 29 Participarea la viața politică și publică

Beneficiarii nu au vârsta legală pentru a vota.

- j) Gestionarea la nivelul centrului a situației epidemiologice actuale - Situații de risc și urgențe umanitare (art. 11 CDPD)

Nu există situații de incidență din sfera art. 11 CDPD.

I. Recomandări

Având în vedere cele constatate în urma vizitei pe care am efectuat-o la Centrul Rezidențial pentru Copii cu Dizabilitati Neuropsihiatrice din Branului nr.3, municipiul Târgu-Mureș, județul Mureș, echipa de monitorizare formulează următoarele recomandări pentru respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, astfel cum sunt prevăzute de CDPD:

Accesibilitate, mobilitate personală, libertatea de expresie și opinie și accesul la informație (art. 9, 20, 21 din CDPD)

Art. 9 Accesibilitatea

1. Accesibilizarea mediului fizic în spațiile comune, rampă la intrarea în centru, mână curentă pe holuri și în grupuri sanitare, desființarea pragurilor.
2. Semnalizarea corespunzătoare a locației cu panou/siglă care să arate existența serviciului social.

Libertatea și siguranța persoanei, nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau de tratament crud, inuman ori degradant, nimeni nu poate fi supus exploatării, violenței și abuzului, protejarea integrității persoanei (art. 14, 15, 16, 17 din CDPD)

Art. 14 Libertatea și siguranța persoanei

1. Dotarea cu sistem de monitorizare video în spațiile comune interioare și exterioare.

Art. 19 Viață independentă și integrare în comunitate

1. Reevaluarea rezidenților și identificarea unor servicii adecvate nevoilor și preferințelor individuale pentru asigurarea transferului acestora în comunitate.

Art. 24 Educație

1. Sprijinirea rezidenților pentru a accesa programe educaționale formare și informale, inclusiv în învățământul de masă.
2. Facilitarea accesului rezidenților la sesiuni de consiliere/orientare vocațională.

Art. 26 Abilitare și reabilitare

1. Evaluarea nevoilor de abilitare/reabilitare a rezidenților și stabilirea necesarului de resurse pentru planificarea și desfășurarea activităților specifice
2. Realizarea de cursuri de perfecționare continuă pentru personal/formarea personalului privind: prevenirea, recunoașterea și raportarea formelor de exploatare, violență și abuz; respect pentru diversitate; respect și încurajare pentru autonomia individuală și independența persoanelor cu dizabilități, afirmarea demnității persoanelor cu dizabilități, sprijin în luarea deciziilor, drepturile persoanelor cu dizabilități din perspectiva CDPD.

Art. 30 Participarea la viața culturală, activități recreative, timp liber și sport

1. Diversificarea activităților de petrecere a timpului liber, culturale și recreative, atât în centru, cât mai ales în comunitate, inclusiv prin parteneriate cu voluntari, organizații neguvernamentale, instituții publice etc.

În respectarea prevederilor art. 14 alin. (6) și alin. (7) din Legea nr 8/20216 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, cu modificările și completările ulterioare, instituția vizitată are obligația de a comunica Consiliului de Monitorizare, în termen de 30 de zile, un răspuns motivat de privind recomandările și măsurile dispuse. Raportul de vizită și răspunsul motivat sunt publice și se afișază pe pagina de internet a instituției vizitate, pe cea a autorității publice în subordinea și coordonarea căreia se află aceasta, precum și pe cea a Consiliului de Monitorizare, cu excepția datelor personale.

Prezentul raport are inserate fotografiile din care rezultă cele consemnate în acesta.

Restul planșelor și a înregistrărilor nu se fac publice, acestea rămân îndosariate la sediul Consiliului de Monitorizare spre consultare în condițiile legii.

Inspector de monitorizare - Niță Gabriela

Expert independent - Torje Claudia

Expert independent - Udroi Loredana